

ПЕНСИЯ ЗА СТАРОСТ

Пенсиите за старост са сред най-важните обезщетения от системата за социална сигурност. Ето защо, когато предприемате професионална дейност в чужбина, естествено е да искате да знаете какви могат да бъдат последствията за Вашите бъдещи пенсионни права.

Разпоредбите на ЕС относно пенсиите за старост гарантират следните права:

- Във всяка държава-членка, в която сте били осигурявани, се съхранява Ваше осигурително досие, докато достигнете пенсионна възраст. С други думи, платените вноски не се прехвърлят в друга държава-членка, нито ви се изплащат, ако вече не сте осигурени в тази държава-членка.
- Всяка държава-членка, в която сте били осигурявани, ще трябва да плаща пенсия за старост, когато достигнете пенсионната възраст. Например, ако сте работили в три държави-членки, след като достигнете пенсионна възраст ще получавате три отделни пенсии за старост.
- Пенсията ще бъде изчислена в съответствие с вашето осигурително досие във всяка държава-членка. Сумата, която ще получавате от всяка държава-членка, ще зависи от продължителността на осигурителното покритие във всяка държава.

С тези принципи се гарантира, че никой няма да бъде ощетен поради това, че е работил в няколко държави-членки: няма да бъдат изгубени вноски, придобитите права ще бъдат защитени и всяка държава-членка ще плаща пенсия, съответстваща на завършените в нея периоди на осигуряване. Всяка държава изплаща точно пенсията, която е била „заработена“, по-специално чрез вноските на работника — нито повече, нито по-малко.

Сумиране: Ако периодът, през който сте били осигурявани в дадена държава-членка, не е достатъчно продължителен, за да ви дава право на пенсия там, ще бъде взет предвид всеки период на осигуряване, който сте завършили в други държави-членки.

Пример

Ако сте били осигурявани за по-малко от година в държава-членка, може да се приложи специално правило, тъй като някои държави-членки не предоставят пенсии за кратки периоди.

Какво се случва с вноските, които сте платили в тази държава-членка?

В държава А сте били осигурявани за 10 месеца, а в държава Б — за 35 години. Не се безпокойте! Месеците, през които сте се осигурявали в държава А, в която сте работили по-малко от година, няма да бъдат изгубени. Държава Б ще поеме тези 10 месеца, за които са платени осигурителни вноски в държава А.

Осигурявани сте в повече от една държава-членка

Ще получавате пенсия от всяка държава-членка, в която сте били осигурени. Тези пенсии ще съответстват на периодите на осигуряване, завършени във всяка от тези държави.

Пример

Вие сте осигурявани:

10 години в държава-членка А,

20 години в държава-членка Б,

5 години в държава-членка В.

Това означава, че преди да достигнете пенсионната възраст, вие сте били осигурявани общо 35 години.

Държава-членка А ще изчисли размера на пенсията, на която бихте имали право след 35 години на осигуряване (осигурителен стаж) в тази държава. След това тя ще ви изплати размера, който съответства на действителните периоди на осигуряване, т.е. 10/35 от този размер.

Аналогично, държава-членка Б ще ви изплати 20/35 от размера, на който бихте имали право в тази държава след 35 години на осигуряване (осигурителен стаж).

Накрая, държава-членка В ще ви изплати 5/35 от размера, на който бихте имали право в тази държава след 35 години на осигуряване (осигурителен стаж).

ПОДАВАНЕ НА ЗАЯВЛЕНИЕ ЗА ПЕНСИЯ

Когато сте работили в повече от една държава-членка, следва да подадете заявление за пенсия в държавата на пребиваване, освен ако никога не сте работили там. В този случай вие трябва да подадете заявление в държавата, в която последно сте работили.

Пенсионна възраст

Пенсионната възраст е различна в отделните държави. За лице, което има право на пенсия в повече от една държава-членка, това означава, че в дадена държава може да имате право на пенсия за старост на 65 години, докато в друга да е необходимо да чакате до 67 години. При тези обстоятелства е важно предварително да получите информация от държавите, които ще изплащат пенсията ви, относно последиците от забавянето на изплащането на вашата пенсия. В някои случаи, ако получите едната пенсия по-рано от другата, това би могло да се отрази върху размерите, които ще ви бъдат изплащани. При поискване от ваша страна институциите, които ще изплащат вашите пенсии, са длъжни да ви консултират по този въпрос.

Условия за пенсиониране през 2017 г. за България

Право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване (КСО) се придобива при навършена възраст 61 години и осигурителен стаж 35 години и 4 месеца за жените, и навършена възраст 64 години и 10 месеца и осигурителен стаж 38 години и 4 месеца за мъжете.

Право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 3 от КСО за лицата, които нямат право на пенсия по ал. 1 и които имат не по-малко от 15 години действителен осигурителен стаж се придобива при навършена възраст 66 години за мъжете и жените.

Право на пенсия по чл. 68а от КСО - лицата, които имат изискуемия осигурителен стаж по чл. 68, ал. 2, могат по тяхно желание да се пенсионира до една година по-рано от възрастта им по чл. 68, ал. 1. Пенсията се отпуска от датата на заявлението и се изплаща в намален размер пожизнено.

Условията за пенсиониране за определени в КСО групи лица, може да бъдат различни от изброените по-горе.

УСЛОВИЯ ЗА ПЕНСИОНИРАНЕ (ALTERSPENSION) ПРЕЗ 2017 Г. ЗА АВСТРИЯ

Както и в България, кога можете да се пенсионира зависи от дата на Вашето раждане. Размерът на пенсията Ви също се повлиява от възрастта Ви.

1. Лица, родени до 31.12.1954 г.

Мъжете могат да се пенсионира на 65 години, а жените на 60 години.

Необходими са Ви и завършени осигурителни периоди:

- 180 месеца или 15 години (работа или заместващи периоди) или
- 300 месеца или 25 години, към които се броят и периодите в които сте получавали обезщетение за безработица (Arbeitslosengeld) и неговото продължение (Notstandshilfe) или
- 180 месеца (15 години) през последните 360 календарни месеца (30 години)

Можете да продължите да работите, когато се пенсионира! Имайте предвид, че може обаче да се стигне до заплащане на допълнителни данъци, когато преминете прага от 11 000 евро!

2. Лица, родени след 01.01.1955 г.

Мъжете могат да се пенсионира на 65 години, а жените на 60 години. След 2024 г. възрастта на жените ще започне да се покачва стъпаловидно с цел изравняване на тази за мъжете.

Необходими са Ви и завършени осигурителни периоди:

180 месеца, в които сте се осигурявал или 15 години, като от тях 84 месеца (7 години) следва да са въз основа на това, че сте работил.

Можете да продължите да работите, когато се пенсионира! Имайте предвид, че може обаче да се стигне до заплащане на допълнителни данъци, когато преминете прага от 11 000 евро!

Можете да отлагате пенсионирането си, като за всяка година, в която го отложите получавате бонус, процент, с който пенсията Ви се увеличава. Допълнително към него, пенсията Ви ще се преизчислява за всяка следваща година поради факта, че работейки продължавате да внасяте вноски в осигурителната система. Имайте предвид, обаче, да следите дали доходите Ви надминават границата от 11 000 евро, тъй като в този случай ще заплащате допълнителни данъци.

Пенсиониране преди навършване на възрастта:

В случай че решите да се пенсионира преди навършване на необходимата възраст, ще имате удържки от пенсията, които според различните случаи варират между 5,1,% до 15,3%.

УДРЪЖКИ ОТ ПЕНСИЯТА

Здравно осигуряване (Krankenversicherung) – удържат се средства в размер на 5,1 % от пенсията. За задължително осигуряване на съпруг/съпруга или партньора, с когото живеете се удържат допълнителни 3,4 % от пенсията.

Данък върху дохода (Lohnsteuer) – Осигурителният институт е задължен да удържа данък върху дохода и да го превежда на данъчните служби (Finanzamt)

Какъв би бил размерът на пенсията Ви нето?

- Пенсията бруто
- минус 5,1 % здравно осигуряване
- минус данък върху дохода
- = сумата, която следва да се изплати

Примери

Бруто	Здравно осигуряване	Данък върху дохода	Нето
858,00	43,76	0,00	814,24
1.000,00	51,00	0,00	949,00
1.500,00	76,50	92,47	1.331,03
2.000,00	102,00	274,12	1.623,88
2.500,00	127,50	449,46	1.923,04
3.000,00	153,00	633,64	2.213,36

За да се ориентирате за размера на пенсията си в Австрия, можете да използвате следния онлайн калкулатор:

<http://pensionsrechner.arbeiterkammer.at/>

КАКВО Е МИНИМАЛНА ПЕНСИЯ (MINDESTPENSION) И КАКВО Е ИЗРАВНИТЕЛНА ДОБАВКА (AUSGLEICHSZULAGE)

Когато пенсията, която следва да получите е много малка и към нея се налага да получавате изравнителна вноска, то тази пенсия се нарича минимална пенсия.

Получавате изравнителна пенсия, когато живеете в Австрия и месечните Ви приходи в случай че сте сам са по-малки от 889,84 евро, а ако сте двойка – по-малки от 1 334,17 евро. (тези граници се променят за всяка календарна година).

В този случай можете да подадете искане за изравнителна вноска пред Вашия осигурител.

От 01.01.2017 г. чрез изравнителната вноска следва да достигнете до 1 000 евро в случай че сте сам и то само при условие, че сте работил повече от 30 години и сте бил осигурен.

Ако към момента получавате изравнителна вноска и имате завършени осигурителни периоди за 30 години, то Вашата пенсия ще се увеличи автоматично от 01 януари 2017 г. на 1000 евро.

Ако до момента не сте получавал изравнителна вноска, но пенсията Ви е под 1000 евро и сте бил осигурен за 30 години, и получавате между 889,84 евро (за 2017 г.) и 1000 евро, то от началото на 2017 година следва да започнете да получавате изравнителна вноска.

Какво следва да направите, за да я получите?

Информирайте се във Вашия осигурителен институт, дали имате завършени осигурителни периоди за 30 години и подайте искане пред него за получаване на изравнителната вноска!

В случай че сте работили и в друга държава, следва да уточните дали и тези осигурителни периоди се признават и сумират. Задължително се сумират периодите от държави-членки на ЕС, но и от такива, с които Австрия има сключено споразумение.

Важно!

Изравнителната вноска се намалява, когато освен пенсията имате и друг доход.

Изравнителна вноска получават българи, имащи определен брой завършени осигурителни периоди в Австрия или отговарящи на определени други критерии!

Ако на година прекарвате повече от определен период време в чужбина, нямате право на изравнителна добавка!

„ИНСТИТУЦИЯТА ЗА ВРЪЗКА“ (обикновено в държавата, в която пребивавате) ще се заеме с управлението на вашето искане за пенсия. Институцията за връзка улеснява обмена на информация относно вашето осигурително досие между държавите, които имат отношение към вашето искане за пенсия.

След като институцията за връзка бъде уведомена за всички решения от различните държави, тя ще ви изпрати обобщение на тези решения.

Чрез обобщението ще се информирате относно това как институциите са третирали различните периоди на осигуряване и това ще ви позволи да установите например дали съществуват празнини или припокриване на някои периоди на осигуряване.

На следната електронна страница, можете да намерите необходимите Ви контакти и адресите, където следва да подадете искането за получаване на пенсия в Австрия и където ще получите индивидуална информация и съвет:

<http://www.pensionsversicherung.at/portal27/pvaportal/content/contentWindow?contentid=10007.707628&action=2&viewmode=content>